

UNDERVISNINGSPLAN FOR FAGET HÅNDVÆRK

KLASSETRIN MED UNDERVISNING | 1. - 9. klasse

FORMÅL MED UNDERVISNING I FAGET

Formålet med undervisningen i Håndværk og de forskellige underfagområder er at give eleverne en oplevelse at, det er en omfattende og væsentlig del af den verden, vi omgiver os med, men at vi også udøver håndens arbejde selv. Hver dag omgiver vi os med små og store ting, som har været igennem en håndværksmæssig proces. Fra store bygninger til små grydeskeer.

I en Rudolf Steiner-skole som vores ønsker vi, at eleverne opnår en forståelse for de æstetiske valg og former, vi omgiver os med, men også for, hvordan udøveren er kommet fra idé til produkt, hvorfor udøveren har truffet det givne materialevalg, og hvilken betydning, de forskellige materialer har, for det endelige resultat.

I sløjd arbejder eleverne med forskellige formudtryk og i forskellige materialer. Desuden øver de sig i at anvende forskelligt værktøj. Snitteknive og huljern til de organiske former, sav og lineal til præcisionsarbejde mv. I arbejdet med håndværk opnår eleven vedholdenhed og fordybelse.

FAGETS KOMPETENCEOMRÅDER OG SLUTMÅL	
Kompetenceområde	Slutmål efter 9. klasse
Forarbejdning (F)	Slutmålet er, at eleven har: <ul style="list-style-type: none"> • opnået viden om og færdigheder i håndværksarbejde som fx keramik og træ- og smedearbejde og dermed har oparbejdet evner til målrettet og sikkert at anvende værktøjer, redskaber og maskiner til forarbejdning af materialer. • håndtere hverdagsagtige opgaver og situationer, som har tilknytning til håndværk.
Materialer (M)	Slutmålet er, at eleven har: <ul style="list-style-type: none"> • opøvet evne til at vælge materialer med henblik på farver, form, økonomi, miljø og funktion og forstå, hvordan forskellige valg påvirker resultatet. • oparbejdet evner til selvstændigt at forarbejde mangeartede materialer i forhold til produktets funktion og udtryk.
Design (D)	Slutmålet er, at eleven har: <ul style="list-style-type: none"> • arbejdet med komplekse designprocesser knyttet til produktfremstillinger.

FAGETS UDVIKLING OG KOMPETENCEMÅL			
Klasse	Indhold og fokus	Kompetenceområde	Delmål
1.-3. klasse			
1. og 2. klasse	I sammenhæng med fortællestof og emner fra hovedfagsperioderne, arbejdes der på disse yngste klassetrin med plasticering af figurer i bivoks, ler eller træ. Der kan med	Forarbejdning (F)	Eleven kan... <ul style="list-style-type: none"> • lave håndværksarbejde på en måde, så det udvikler og styrker finmotorikken. • kende til gamle håndværksfag.

kyndig vejledning snittes små simple genstande således, at eleverne også får et kendskab til værktøj, og den formende evne udvikles (F, M). 3. klasse I 3. klasse lægges der en byggeperiode ind i skemaet i sammenhæng med historieperioden. Der bygges huse, tage eller ovne. Der kan i samme periode skabes små nyttige redskaber i mindre målestok af træ og ståltråd el.lign. (F, M).	Materialer (M)	Eleven kan... <ul style="list-style-type: none"> • kende flere forskellige materialer i form af bivoks, ler og træ. • kende til enkle redskaber som fx snittekniv.
	Design (D)	Eleven kan... <ul style="list-style-type: none"> • arbejde med enkle designprocesser knyttet til egen produktfremstilling inden for håndværk.
4.-6. klasse		
4. klasse Det første værktøj, som introduceres til elevernes selvstændige brug, er snittekniven. At lære at håndtere denne er det første skridt (F). Der anvendes som hovedregel friske materialer, hvor afbarkning og rundinger samt mønstre i pinde er centrale (F, M). Dekorering af vikingestave er en typisk anvendt opgave på dette klassetrin (D). 5. klasse Der bliver i 5. klasse arbejdet med simple brugsgenstande som f.eks. smørknive og grydeskeer (D). Huljernet introduceres, først når kniven beherskes, og med dette den konkave form. Der udhules dog ikke meget, da den konvekse form stadig er den centrale (F). Fjernelse af materiale er hovedfokus og øves på alle emner således, at eleverne oplever den ydre formning af materialet. En viden om friskt eller tørret træ til et givent emne lægges der også vægt på (M). 6. klasse Der arbejdes på dette klassetrin med mere komplicerede brugsgenstande som for eksempel skeer, skåle og fade, hvor udhulningsprocessen bliver mere krævende (F). Præcisionsarbejde kommer også mere til udtryk, da det kræves for et godt resultat. Eleverne skaber nu emnerne i	Forarbejdning (F)	Eleven kan... <ul style="list-style-type: none"> • arbejde med træ i simple geometriske og fantasiprægede arbejder. • anvende først simpelt værktøj og senere mere forskelligt værktøj med sikkerhed.
	Materialer (M)	Eleven kan... <ul style="list-style-type: none"> • kende lokale træsorter. • kende træsorter, som er almindelige i handels- og brugsvarer. • have viden om og udvælge træsorter til forskellige emner.
	Design (D)	Eleven kan... <ul style="list-style-type: none"> • udforme egne idéer med ret teknik. • sætte præg på udformning og stil af emner.

<p>større frihed, med egne valg for form og størrelse osv. Bevidsthed om træsorter bliver vigtige i elevernes valg af materiale (F, D).</p>		
<p>7.-9. klasse</p>		
<p>7. klasse Der tages et skridt over i elementet af bevægelighed ind i arbejdet. Som eksempel kan nævnes bevægeligt legetøj. Præcisionsarbejde kommer i højsædet, da resultatets bevægelighed netop afhænger af, at de forskellige dele passer nøjagtigt sammen (F, M). Arbejdet skal også planlægges, og på dette stadie gøres det med enkle arbejdsskitser med påskrevne mål (D).</p> <p>8. klasse Præcisionsarbejde bliver til stadighed en nødvendighed for at kunne løse de givne opgaver, som eleverne får på dette klassetrin. En bogkasse, værktøjskasse eller en hylde kan være nogle af opgaverne. Fra design til valg af materialer og udførelse af opgaven ud fra en arbejdstegning til korrekt brug af værktøj er alle sammen kundskaber, som må opøves og anvendes således, at resultatet af elevernes arbejde bliver både brugbart og æstetisk (F, M, D). Rekvisitter og kulisser bliver også fokusområdet, hvor det igen kræves, at eleverne har tilegnet sig de nødvendige færdigheder, så der kan arbejdes fra design til færdigt resultat (D).</p> <p>9. klasse På dette klassetrin er håndværksfaget udvidet med forskellige andre håndværkstyper end træsløjd. Kobberarbejde, bogbinding, motorlære, pileflet og keramik, er nogle af de muligheder eleverne kan vælge at fordybe sig i. Undervisningen i disse emner foregår som blokfag i stedet for ugentlige lektioner.</p>	<p>Forarbejdning (F)</p>	<p>Eleven kan...</p> <ul style="list-style-type: none"> • anvende stadig mere avanceret værktøj • udvikle sin sans for præcisionsarbejde og udføre håndværk på et vist niveau. • anvende arbejdstegninger • beskrive arbejdsprocessen og produktet samt kunne bedømme, hvordan den egne arbejdsindsats har påvirket sløjdarbejdets resultat.
	<p>Materialer (M)</p>	<p>Eleven kan...</p> <ul style="list-style-type: none"> • udvide sit materialekendskab og have en bred viden om materialer. • arbejde ud fra en skriftlig og illustreret tekst, vælge passende metoder, redskaber og værktøj, samt håndtere og pleje disse på et funktionelt niveau
	<p>Design (D)</p>	<p>Eleven kan...</p> <ul style="list-style-type: none"> • planlægge et håndværksarbejde, verbalt såvel som visuelt, ud fra egen idé. • planlægge og skabe en arbejdstegning. • tage ansvar og vise initiativ samt samarbejde i håndværksarbejdet.